

Шеф међународне цивилне канцеларије за Косово и Метохију Питер Фејт затражио је од ЕУ да уцени Србију. Његова идеја је да се стратегија за север Косова поједностави по старом добром рецепту који примењује међународна заједница у преговорима са Србијом. Наиме, Фејт предлаже да се процес евроинтеграција Србије услови престанком подршке Београда Србима са севера јужне српске покрајине. Његов став у потпуности кореспондира са ставом „привремене косовске владе“ који за крајњи циљ има преузимање контроле над северним Косовом и заокруживање суверености тзв. косовске државе.

Колико год српски званичници покушавали да минимизирају Фејтову иницијативу као албанског лобисте, не можемо се отети утиску да је у питању синхронизована акција разних НАТО структура која има за циљ да коначно реши питање севера Космета, и уопште српско питање на српску штету.

Епилог коначног решена српског питања

У прилог овој тези иде и недавна изјава команданта Јужне здружене команде НАТО у Напуљу, америчког адмирала Марка Фиццералда „да су паралелне структуре српске власти на северу Косова претња безбедности у региону и да нису у складу са Резолуцијом УН 1244“. Исто тако индикативно је да је командант Кфора генерал Маркус Бентлер подржао овакав став адмирала Фиццералда, што све са Фејтовом изјавом даје реалну основу претпоставци да је реч о замишљеној стратегији.

Да је стратегија озбиљна, показује још неколико догађаја последњих десетак дана. Изјава одлазећег хрватског председника о употреби војске у случају референдума у Републици Српској није имала ниједну негативну реакцију у међународној заједници и НАТО структурама. Ово само подгрева претпоставку да се не ради једино о задовољењу Месићеве доказане антисрпске оријентације.

Иако референдум, недовољно прецизно представљен овдашњој јавности (његов циљ је изјашњавање о подршци „Дејтону“ а не отцепљењу Српске), не прети растакању БиХ, нашло се за сходно да се Месићевом грубом претњом дâ до знања српској власти да

неће бити никаквог евентуалног могућег ценкања Република Српска за Косово. Негативан одјек код српских званичника, међу њима и председника Тадића, на могућност изјашњавања у Републици Српској и подршку српских власти унитарној БиХ не можемо разумети друкчије него као присилно прихватање (услед немогућности отпора) НАТО пројеката а у циљу безалтернативних ЕУ интеграција.

Оно што такође упада у очи је тајминг у ком је председник Србије покренуо иницијативу за усвајање резолуције о сребреничким жртвама. На страну што су се Срби и до сада кајали и извињавали за оно што су починили и за оно што нису (што ниједна друга зарађена страна ни изблиза није практиковала), у овом случају су готово сигурно присутни и додатни мотиви за једну овакву иницијативу. Да је тако, доказују изјаве Јелка Кацина који, вршећи готово непристојан притисак на српске власти, чак одбацује корисност проглашавања две резолуције у српској скупштини. Иако изгласавање друге резолуције о свим жртвама рата на просторима бивше Југославије све остале страдале (изузев оних у Сребреници), поготово Србе, ставља у инфериоран положај мање битних жртава, Кацину ни то не одговара. Дакле, српске жртве су за њега небитне. Штавише, оне могу само да угрозе потпуну легализацију српског злочина и онемогуће НАТО у додатном слабљењу Републике Српске и учвршћивању унитарне Босне. Такође и када је реч о коначном решењу српског питања на Косову и Балкану.

Сви ови догађаји су повод свим релевантним институцијама у држави да размисле о политичком курсу према међународној заједници. Овај курс се иначе сводио на безусловно испуњавање свих захтева. У циљу сагледавања корена овакве спољнополитичке оријентације вратићемо се мало назад.

Догма „ЕУ нема алтернативу“

Током деведесетих политика уцена од НАТО и САД формулисана је из два разлога. Први је процена да се са Милошевићем, који се „инатио“, уступци не могу издејствовати на другачији начин. Други разлог лежи у самој геостратегији НАТО и Америке на овим просторима. Није било реално очекивати да Срби пристану на прекомпозицију Балкана у којој је предвиђено растакање Југославије, потом и Србије и њено свођење на другоразредну балканску државу.

Нова гарнитура на власти, устоличена након петооктобарских промена, сматрала је да политику Милошевићевог „инаћења“ треба заменити кооперативним ставом. Постојало је

искрено уверење (колико год било наивно и погрешно) да је то рецепт за решење многобројних конфликта на релацији Србија–НАТО–ЕУ. Но, како је време одмицало, било је све јасније да међународни фактори, поготово НАТО, ни за јоту не мењају своју геополитичку стратегију.

Ово се врло брзо видело кроз подршку Црној Гори за отцепљење, покушај сужавања ингеренција Републици Српској и признање једнострано проглашене независности Косова. Крај оваквој политици се не назире. Пројекат регионализације Србије, у ком етничке заједнице попут Бошњака траже јединствен регион, уз доношење статута Војводине, овај дестабилизујући процес уводи у још деструктивнију фазу са оправданом бојазни по крајње намере његових креатора.

Од садашњих српских власти (али и скоро свих влада од петооктобарских промена) прокламована политичка догма да ЕУ нема алтернативу доживљава потпуни неуспех. Дизањем ове политике на ниво безусловне стратегије међународним факторима као да је дато упутство како да у тренуцима евентуалних колебања остварују стратегијске циљеве у Србији. Такође, када се курс државе као стремљење ЕУ догматизује, неминовно долази до његове супротности у реализацији спољнополитичких циљева.

Овакав став је довео до осећаја комоције код међународне заједнице када су у питању односи са Србијом. То подразумева да се сваки циљ, уколико се не оствари убеђивањем, може реализовати политиком чак и најгрубље уцене. При томе ће бити мобилисани сви играчи у региону и активирана српска „геноцидност“ и „кривица“ за протекле ратове коју ће Срби сами изгласати у скупштини. ЕУ интеграције послужиће као притисак за довођење Еулекса, постепено прихватање реалности независног Косова, вршење притиска на Републику Српску и остваривање сваке евентуалне прекомпозиције Балкана на штету Срба. Кривицу за овакво размишљање сигурно делимично сноси и садашња власт прокламовањем политике непостојања алтернативе ЕУ интеграцијама.

Сведоци смо да је резултат оваквог спољнополитичког курса изражен у бенефитима мршав. Успех око визне либерализације не може да покрије све пропусте како на унутрашњем, тако и на спољнополитичком плану. Такође, ни преношење косовског случаја на међународни суд правде који треба да се саветодавно изјасни (за шта је свакако најзаслужнији министар Јеремић) након серије догађаја последњих недеља не улива наду у повољан исход косовског чвора.

НАТО „тољага“ и ЕУ „шаргарепица“

Пише: Милован Балабан
четвртак, 28 јануар 2010 11:55

Све у свему, сагледавајући иницијативу Питера Фејта и последње оркестриране антисрпске иступе представника међународне заједнице и суседних држава, можемо констатовати да политика штапа и шаргарепе добија све чвршће упориште у страном фактору. Дobar део кривице носимо и ми сами. Нажалост, не треба да нас чуди ако НАТО штап у нашим очима буде све више личио на тољагу, а ЕУ „шаргарепица“ се, услед смањења територије и све лошијег живота, обесмисли.